

І. О. Волошина, В. М. Ханко

Гоголя М. Заповідник-музей

ГОГОЛЯ М. Заповідник-музей Відкрито у квітні 1984 у колиш. садибі Гоголів-Яновських (нині с. Гоголеве Шишац. р-ну Полтав. обл.). Підпорядк. упр. культури Полтав. облдержадміністрації. У складі архіт. ансамблю заповідника-музею: пан. будинок із 8-колон. готичним портиком, флігель, комора, грот, альтанка, парк, ставк. зона. Пл. заповідника 40 га. Його відтворено за планами, малюнками, кресленнями, листами сучасників М. Гоголя та його записами. Автори проекту відтворення садиби: арх. А.-Л. Вайнгорт (заг. кер-во), арх. реконструкції – О. Білецький, Т. Шевченко; автори експозицій: художники А. Щербак і В. Батурин. Наприкінці 30-х рр. 19 ст. мати М. Гоголя, Марія Іванівна, перебудувала батьків. будинок (у ньому зробили терасу з подвій. колонами, перенесли флігель, побудували дзвіницю біля церкви). За ескізами письменника оздоблено інтер'єр вітальні та ін. кімнат, виготовлено вікна й двері з кольор. склом, килими для спальні та вітальні. Мемор. та літ. експозиція розташ. у десяти залах. Фонди музею налічують понад 100 темат.-експозиц. планів стаціонар. виставок. Експозиція висвітлює дитинство М. Гоголя, його навчання у Полтаві та Ніжині, петербур. період, перебування за кордоном. У флігелі – робочий кабінет письменника. Серед особистих речей – білий жилет, рос.-франц. словник, молитовник, примірники 2-го видання «Ревизора» (1841), «Избранных мест из переписки с друзьями» (1847), 1-го видання «Мертвых душ» (1848; усі – С.-Петербург). В експозицію панського будинку і флігеля увійшла значна кількість мист. творів, зокрема й тих, що їх замовив письменник, чи подарованих йому. Колектив заповідника пропагує творчу спадщину письменника, налагоджує зв'язки із гоголезнавцями, відроджує Гоголів. церкву. Співпрацює із Великосорочин. літ.-мемор. музеєм М. Гоголя, Моск. міською б-кою № 2 ім. М. Гоголя «Дім М. Гоголя». Постійно діюча виставка – «Гоголівські герої у творах майстрів опішнянської кераміки». На Нац. Сорочин. ярмарку експонується етногр. виставка «Садиба Хіврі». Встановлено погруддя М. Гоголя (скульптор О. Ковальов, арх. В. Шевченко, 1984). Директор – Л. Єнко (від 1995).

Рекомендована література

1. Венюк Н. В. Гоголю. Гоголь и время. Х., 1984;
2. Хоменко Н. В., Тюнин А. П. Заповедник-музей Н. В. Гоголя: Путеводитель. П., 1985;
3. Герасименко А. Я. Гоголем воспетая земля: Путеводитель. Х., 1986;
4. Ёнко Л. Д. Заповідник-музей М. В. Гоголя: Путівник. П., 2001.

Бібліографічний опис:

Гоголя М. Заповідник-музей / І. О. Волошина, В. М. Ханко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25131>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).